

Austrijski plastičarski grozd – umreženost kao recept uspjeha

Austrian plastic cluster - cross-linking as success recipe

Plastic industry and supporting activity in Upper Austria had a long tradition. Nowadays there about 250 production plants, and many among them with leading position in Europe, some even in the world. Model of forming plastic cluster (Kunststoff-Cluster, KC) model began in 1999. The main goal was to combine regions strength through common conclusions and actions of cross-linked plants. This was the way to face the commercial competition pressure as well as new market requirements. In meantime, KC has been expanded to Lower Austria and Salzburg, and becomes the greatest area network of this kind in Europe.

The achieving of neutral modelling among cluster team starting from planning and suppression of great plants domination is the greatest success for KC. As support for KC connected to tasks realisations the council, consisting of 13 profession representatives, was establish.

Plastičarstvo u Gornjoj Austriji ima dugu tradiciju. Sada na tom području djeluje oko 250 pogona, a mnogi od njih zauzimaju vodeće mjesto u Europi, pa i u svijetu. Godine 1998. u Gornjoj Austriji pokrenut je gospodarski model stvaranja grozdova. Postavljeni cilj: zajedničkim zaključcima i akcijama umreženih pogona udružiti regionalne snage. Tako se može lakše odgovarati na pritiske tržišnog natjecanja i zahtjeve novonastalih tržišta te tržišnih niša. Jaka područja treba tako i dalje izgrađivati. Kao drugi grozd, nakon automobilskega, osnovan je 1999. plastičarski grozd (nj. *Kunststoff-Cluster*, KC), koji je u međuvremenu postao najveća takva područna mreža u Europi. Samo u Gornjoj Austriji postoji još osam grozdova i tri inicijative. Godine 2005. proširen je plastičarski grozd na Donju Austriju, a 2007. na Salzburg.

Werner PAMMINGER

Inovacija kooperacijom

Zajedničkim zaključcima i akcijama u KC-u ojačani su ponajprije mali i srednji pogoni. Grozd je 1. svibnja 2011. obuhvaćao 418 poduzeća s više od 45 000 zaposlenika i prometom većim od 18 milijuna eura. Od navedenog broja gotovo 90 % poduzeća potječe iz Austrije, a 10 % iz susjednih zemalja. Djelatnost se proteže na sve segmente struke: od sirovina preko prerade polimera, strojeva i kalupa za preradu, tehničkih usluga do istraživanja, razvoja i obrazovanja. Gotovo 83 % poduzeća su male i srednje tvrtke. Njihova je prednost članstvo u grozdu s boljim pristupom ostalim poduzećima zajedničkoga strukovnog vrijednosnog lanca, razmjena iskustava, posebice između velikih i malih poduzeća, te suradnja na razvijanju novih inovativnih postupaka i proizvoda. Uz financijsku pomoć države i EU provodi se oko 100 kooperacijskih projekata u više od 200 različitih tvrtki, od kojih mnoge sudjeluju u više projekata.

Stvaranje kulture mreže

Prva kooperantska poduzeća duž vrijednosnog lanca bila su i izravni konkurenti. Zato je trebalo izgraditi povjerenje, u prvom redu u konkretnom zajedničkom radu na projektima. To se dodatno potiče mnogobrojnim posjetima poduzećima i osobnim kontaktima u grozdovskim

timovima, susretima između poduzeća i ponajprije preko KC-a kao *neutralne* platforme.

Upravo je neutralno moderiranje s pomoću grozdovskog tima već pri planiranju projekata bilo važno za dobro promišljanje i sprječavanje da ne dominiraju velika poduzeća. Potencijalni sukobi rješavani su prije nastanka. Upravo stvorenu kulturu kooperacije mnogi poznavatelji austrijske plastičarske struke smatraju najvažnijim uspjehom KC-a. Uz klasične grozdovske kooperacijske projekte (nj. *Clusterkooperationsprojekten*, CKP) kojima pokrajine Gornja Austrija, Donja Austrija i Salzburg podupiru pogone sredstvima za zajednički inovativni razvoj, KC je poticao i prati i mnoge druge kooperativne mjere.

Uz projekte EU, u kojima je KC proširio međunarodni *know-how* na svoja poduzeća, novi smjerovi grozda su dvije platforme: za drvno-plastične kompozite (nj. *WPC-Plattform Austria*) i primjenu plastike u korištenju sunčeve energije (nj. *Initiative Solar*). Iako CKP dobiva dodatna financijska sredstva pokrajine kao poticaj za kooperaciju, poduzeća u sklopu *WPC Platform Austria* plaćaju doprinos od 1 000 do 2 000 eura kako bi mogla sudjelovati. Poduzeća vide prednosti u kooperativnom zajedničkom radu uz istodobno slobodno tržišno natjecanje.

Forsiranje tematskih težišta

Uz zajednički razvoj plastičarskih proizvoda i proizvodnih postupaka, pojedini grozdovi razvili su tematska težišta koja onda grozd ciljano potiče. Tako austrijska poduzeća već više od godinu dana uspješno surađuju u spomenutoj *WPC-Plattform Austria* na daljnjem razvoju teme *drvno-plastični kompoziti u Austriji*. U projektu *Initiative Sol-One-K* sve je podređeno primjeni plastike u solarnoj tehnici. Već nekoliko godina grozd radi na sveobuhvatnom znanju vezanom uz biopolimere. Kao jedan od sljedećih ciljeva u KC-u počela je akcija kojom se želi povećati ugled struke i plastike kao materijala u javnosti. Težište je na dovoljno kvalificiranom stručnom pomlatku. Aktivnosti u tom smjeru su npr. sudjelovanje na različitim strukovnim informacijskim sajmovima, obrazovanje studenata plastičarstva ili uobičajeno održavanje dana učenja.

Savjet upravlja aktivnostima

Kao pomoć i potpora grozdu u ispunjavanju zadataka vezanih za potrebe tržišta plastičarske struke osnovano je *Vijeće*. *Vijeće KC-a* čini 13 predstavnika struke iz pojedinih sektora grozda. Na susretima, koji se održavaju nekoliko puta godišnje, procjenjuje se aktivnost grozda i određuju nove smjernice djelovanja. Godine 2010. u *Vijeće* su kao glasnogovornici imenovani dr. F. Kastner, izvršni direktor *IFW-Gruppe*, *Manfred Otte GmbH*, Micheldorf, Gornja Austrija, i dr. Alfred Stern, potpredsjednik tvrtke *Borealis Polyolefine GmbH* iz Linza. Članovi *Vijeća* mijenjaju se svake dvije do tri godine.

Financiranje aktivnosti grozda

KC je, kao gospodarsko-politički instrument pokrajine Gornje Austrije, u početnom razdoblju pokrajinska vlada financirala u cijelom iznosu. Udio samofinanciranja postupno se povećavao i danas iznosi 80 %. Sada se KC vodi kao model privatno-društvenog partnerstva (nj. *Private Public Partnership-Model*). Osim sredstava pokrajine KC dobiva novac i od godišnje članarine poduzeća, koja iznosi od 299 do 1 195 eura, ovisno o veličini poduzeća i udjelu u djelatnostima grozda. Osim toga grozd ima prihode od skupova, sponzora i prodaje uputa za rad.

Više informacija o KC-u može se pronaći na adresi: www.kunststoff-cluster.at.

Werner PAMMINGER
izvršni direktor KC-a